

Juul en Peter, All for Love

TIJD VAN MUZIEK

Vier recensenten voeren een gesprek over muziek en theater, over vaders en zonen, over twee generaties critici.

Een eenakter op schrift gesteld door Clara van den Broek.

Het jazzgevoel in het theater

Personages

Juul Anthonissen, geïnterviewde

Peter Anthonissen, nog een geïnterviewde

Jef De Roeck, eerste interviewer

Clara van den Broek, tweede interviewer.

In een gemeente op een berg in Vlaanderen. Heden.

Twee jongere en twee oudere recensenten zitten rond de tafel. Juul Anthonissen is een man van goed in de 60. Hij is jazzrecensent geweest bij verschillende week- en dagbladen – onder meer bij De Standaard – alsook bij de radio. Ook werkte hij als directeur van de Dienst Muziek, Film en Dans bij het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Hij organiseert nog steeds concerten voor de Hnita-club in Heist-op-den-Berg. Al van tijdens de Tweede Wereldoorlog is hij een volbloed jazzliefhebber. Tegenover hem zit Jef De Roeck, ongeveer even oud. Hij was cultuurredacteur van De Standaard en medewerker van de toenmalige BRT-3 en van verschillende tijdschriften, waaronder Etcetera – waarvan hij twee jaar hoofdredacteur was. Peter Anthonissen, Juuls zoon, werkte eerst als theaterrecensent voor Het Belang Van Limburg en stapte in 1995 over naar De Morgen. Hij is jong: achteraan in de 20. Ten slotte is er Clara van den Broek, vooraan in de 20. Zij is er namens de redactie van Etcetera.

Jef: Juul, jij bent al met jazz bezig sinds 1941, van toen je tien jaar oud was. Dat is meer dan een halve eeuw. De jazz is in die periode geëvo-lueerd van amusements- naar kunstmuziek.

Juul: Ja, toen ik ermee begon, was jazz muziek om op te dansen. Maar vanaf 1950-1955 is

het muziek geworden voor concertzalen en voor clubs, en niet meer voor danszalen. Vanaf 1955-1960 is jazz ook op de cultuurpagina van de kranten beginnen verschijnen. Ik heb de eer gehad als eerste in Vlaanderen én voor een weekblad, met name Humo van '60 tot '63, én voor een dagblad, met name De Standaard vanaf '63, over jazz te hebben geschreven. Humo en De Standaard waren de eersten die jazz brachten. Nadien zijn andere week- en dagbladen gevolgd.

Jef: Heeft ook de jazzkritiek in die periode een evolutie doorgemaakt?

Juul: Ja. Rond 1950 had je, internationaal gesproken, twee kampen: enerzijds degenen die hielden van de jazz van vóór de oorlog, de swingmuziek, en anderzijds degenen die het hielden bij de moderne jazz. Het ene kamp ging nooit naar een concert van het andere, en omgekeerd. Sinds 1950 is de jazz veel meer gedifferentieerd geworden. Vóór de oorlog prevalen de swingstijl en de New Orleans-stijl. Maar daarna hebben we om de 10 jaar een revolutie gehad. Dat heeft tot gevolg gehad dat er ook meer kampen zijn ontstaan. Want dit is eigen aan jazz: de meeste collega's zweren bij één of twee stijlen en blijven daarbij. Ze gaan naar geen enkel concert van een andere stijl. Ik vind dat heel jammer. Ik hou mij bezig met alle vormen van jazz, ik luister zowel naar jazz van 1920 als naar jazz van 1998. Maar voor de meesten is dat niet zo. Een typisch voorbeeld daarvan is onze club hier in Heist. Mijn smaak en die van Peter gaan veel verder dan wat wij hier programmeren. Maar wij hebben een publiek dat zweert bij de bebop, de muziek uit de periode 1945-1960. Wij moeten dus noodzakelijkerwijze die muziek programmeren. Het ge-

volg is dat wij van de collega's momenteel niemand zien, behalve van Le Soir. Ik ging drie of vier keer per week op stap, naar alle vormen van jazz. Ik schreef overal over. Een student musicologie uit Gent heeft eens ontdekt dat ik tot 365 artikels per jaar schreef.

Liefhebber

Jef: Ik herinner mij dat jij je recensies vaak begon met encyclopedische kennis van de jazz en van de artiesten in kwestie – je hebt trouwens ook voor encyclopedieën geschreven. Wanneer die artiest vervolgens gesitueerd was, begon je het actuele concert te bespreken. Mij trof altijd jouw eigen, bijna onnavolgbare stijl, jouw eigen woordenschat – het woord 'orgias-tisch', bijvoorbeeld, heb ik van jou geleerd (*lacht*). Ook trof me dat jouw pen de muziek, en vooral jouw gevoelens bij die muziek, volgde. Is dat juist?

Juul: Dat klopt helemaal, Jef. Als ik mij 'criticus' hoor noemen, moet ik altijd lachen. Ik voel mij gewoon een liefhebber die graag over jazz schrijft. Vandaar dat mijn gevoelens ook een belangrijke rol speelden. En het situeren van de muzikant was noodzakelijk omdat er zoveel verscheidenheid is in de jazz.

Jef: Jouw artikels waren altijd enthousiast, altijd opbouwend. Er sprak een grote mildheid uit.

Juul: Ik vind niet dat een recensent het recht heeft om iemand die het beste van zichzelf staat te geven, te kraken. Eén keer heb ik een goede les gehad. Ooit noemde ik in een van mijn artikels een Duitse drummer, die echt verschrikkelijk speelde, een houthakker. Toen de leider van het orkest dat las, is die drummer onmiddellijk buitengevlogen. Sindsdien heb